

områder og også samtidig drager fordel af amsarkitekterne på de under C nævnte områder — men at man samtidig tager hele spørgsmålet om statens egen byggevirksomhed op til en speciel udvalgsbehandling.

Da spørgsmålet imidlertid er så stærkt inddraget i den foreliggende betænkning, finder vi det rigtigst allerede nu at fremhæve visse synspunkter, som har relation til den aktuelle situation.

Bemærkninger om projektering, tilsyn og vedligeholdelse af byggeri.

Kommissionen skelner med rette mellem *tilsyn og vedligeholdelse* af eksisterende bygninger — og *projektering* af det egentlige nybyggeri. Hvad det første angår, har kommissionen på en meget værdifuld måde givet udtryk for den betydning, det vil have, om man fra statens side i højere grad var opmærksom på dette spørgsmål og søgte at bringe det ind i faste rammer. Det vil da formentlig vise sig at være en rigtig ordening, at tilsynsvirksomheden i alt væsentligt kommer til at sortere under de arkitekter, der står i et fast tjenesteforhold til staten. Akademisk arkitektforening vil heller ikke nære nogen betænkelighed ved, at man derved drager fordel af de fremtidige amsarkitekter, bl. a. ud fra den betragtning, at man herigennem giver embedskontorerne lejlighed til at bevare en kontakt med praktisk byggeri, hvis betydning for de pågældende tjenestemænds hele indstilling og skøn i foreliggende sager næppe bør undervurderes.

Anderledes stiller forholdet sig med projektering og ledelse af nybyggeri for staten. Kommissionen giver udtryk for, at en væsentlig del af de herved forekommende opgaver bør løses af amsarkitekterne eller — ved bygningsmæssige opgaver af særlig art — af de kgl. bygningsinspektører, idet man iøvrigt ser bort fra specialbyggeri, der sorterer under de direktoratsprægede styrelser.

Akademisk arkitektforening mener for det første ikke, at man overhovedet kan drage en principiel skillelinie mellem væsentlige og uvæsentlige opgaver, og at man i bedste fald blot vil opnå at føje en ny uklarhed til de mange, der i forvejen præger statens byggeri. Men hvis man virkelig accepterede den foreslåede deling, måtte man se med den største betænkelighed på det forhold, at amsarkitekterne reduceres til kun at måtte befatte sig med de „uvæsentlige“ opgaver, idet man derved på forhånd svækker amsarkitekternes placering i administrationen og deres forhold til de lokale myndigheder, som må kunne modtage deres rådgivende virksomhed med fuld tillid.

Med hensyn til forslaget om amsarkitekternes projekteringsvirksomhed skal vi yderligere bemærke, at når kommissionen med henvisning til akademisk arkitektforenings tidligere fremsatte synspunkter i betænkningen giver udtryk for, at man herved mener sig i overensstemmelse med foreningen, må dette bero på en misforståelse. Akademisk arkitektforening har ikke ved nogen lejlighed givet udtryk for en sådan opfattelse og må tværtimod fremhæve, at alle forhold taler afgørende for, at de nævnte opgaver i videst mulig udstrækning fordeles på privat praktiserende arkitekter.

Som fremhævet i vore indledende bemærkninger må hensynet til det gode byggeris trivsel være altovervejende. Men en høj standard for byggeriet landet over afhænger, som nævnt, i meget høj grad af, om man kan fremme en decentralisering af kvalificerede arkitekter. Vilkårene for en arkitektpraksis uden for de store bysamfund er imidlertid yderst ringe, fordi der i en betænkelig grad savnes forståelse for bygningskultur og for værdien af en god planlægning. Staten må her have en naturlig forpligtelse til at gå i spidsen og bidrage til at skabe eksistensmuligheder for et voksende antal privat praktiserende arkitekter til løsning af de mange faktisk forekommende byggeopgaver, der i dag langt fra løses tilfredsstillende.